

Akụkọ Ihe Mere Eme Zoro Ezo nke Amaokwu Nke Iri Anọ - Nọmba Iri na Otu

Nọmba Iri na Otu

Jeff Pippenger

2026-05-21

Akwụkwọ Joel bụ ma eleghi anya mkpughe kachasi kpomkwem banyere mmiri ozuzo ikpeazu n' Akwụkwọ Nso, ma Joel na-amalite site n'ibu ụzọ kpọturu ọgbọ anọ nke ndapụ n'ezi okwukwe nke ụka Seventh-day Adventist nke Laodisia mezuru. Ọgbọ anọ ahụ nke mbibi na-abawanye ụba, nke e gosiputara n'amaokwu mmeghe Joel, kwekoro n'ihe arụ anọ ahụ na-abawanye ụba nke Isi nke asatọ nke Ezekiel. Afọ 1863 ruo 1888 na-anochi anya ọgbọ mbu, ma o na-anochi anya iju ozi ntọala nke ndi Millerite dika e gosiputara n'elu chaati ndi osu ụzọ nke 1843 na 1850, nke e gosiputara na Isi nke abuo nke Habakkuk, ma nke na-anochi anya ọgbugba ndu dika e gosiputara ya site n'okuko nkume abuo nke Iwu Iri ahụ.

1888 ruo 1919 na-anochi anya ọgbọ ahụ juru ahumihe nke ezi omume site n'okwukwe, nke na-amiputa ahumihe a na-anochite anya ya site n'uka Filadelfia. N'ogbo mbu ahụ, nnupuisi ahụ lekwasiri anya n'oru ndu a na-anochite anya ya site n'aka William Miller, ma n'ogbo nke abuo nke 1888, e nupuru isi megide ndu nke Mmuo nke Amuma. Ọgbọ nke ato nke 1919 malitere site n'akwukwo William Warren Prescott, The Doctrine of Christ, ma kwusi na akwukwo ahụ, Questions on Doctrine, n'afọ 1957. Ọgbọ nke ato ahụ bu ọgbọ nkwekọrta na uwa, ka Adventizim na-achọ nkwardo ikike nke omume ọgwu nke American Medical Association, na nkwardo ikike nke koleji ha site n'aka ndi oka mmuta agumakwukwo nke Protestantizim dapuru n'ezi ofufe na nke Roman Katolik.

N'ogbo nke ato, a juru ndumodu agumakwukwo nke si n'aka Ellen White puta, ma dochie ya anya n'uzo agumakwukwo ugha nke uwa di ka e si anochi anya ya n'omuma nka ihe omuma agumakwukwo nke Gris. A na-anochi anya agumakwukwo Gris site n'aka chi nwanji Athena, onye a kwadoro nso n'ulo nso Parthenon nke e mere oyiri ya na Nashville, Tennessee.

E gosiri ezi ezi e nwetara ihe atụ ya n' Akwukwo Nso site n'ulo akwukwo ndi amuma e jikotara ya na onye amuma Elisha. Nnupuisi ndi Maccabee nke afọ 167 BC, gaa n'ihu ruo mbibi Jerusalem n'afọ 70 AD, bu n'oke di ukwu ngaghari iwe megide mbata na mgbasawanye nke agumakwukwo Grik n'ime omenala na mba nke ala ahụ di ebube nke oge ochie n'ezi nkowa ya. Ngaghari iwe nke ndi Maccabee ahụ bu nnupuisi megide mmetuta Grik n'ogo nile, ma mmetuta agumakwukwo Grik jutara n'akuko ihe mere eme na n'ihe kpaliri ndi oku mmuo Maccabee nke ukwu nke na a pughi ikewa ya na eziokwu ahụ bu na agumakwukwo Grik bu, ma eleghi anya, ihe kpatara kasinu e jikotara ya na iju ndi Juu juru Jisos Kraist dika Mesaja ha. E dewo akwukwo di iche iche na-egosi mmetuta ojobo nke agumakwukwo Grik n'ahụ ndi Juu, na onyinye agumakwukwo ugha nyere n'iju ndi Juu juru Kraist na n'ikpogide Ya n'obe.

Nnupuisi ndi Makkabi kwekoru na nnupuisi nke 1776 n'ala ebube ime mmuo nke oge a. Ugbu a, e nwere kariya mahadum 4,000 e debanyere aha na United States, ndi e wuru n'elu nka ihe omuma nke agumakwukwo Gris na nke ndi Jesuit. A puru ichoputa ozugbo ogba aghara na enweghi iwu nke afu iri gara aga na kariya ya na ihe a na-akpo ebe agumakwukwo di na United States, ebe kemgbe otutu iri afu ha no na-akuziri umuakwukwo ozizi n'uzo na-agbanye ha n'ime ya, bu ndi uloru mgbasa ozi na isi mmalite nturundu akwadebelari ka ha nabata nka ihe omuma nke ndi globalist, nke sitere na nka ihe omuma satanik nke oge Mgbanwe Ochichi French. Umuakwukwo nke mahadum nke taa akwadebelari ka ha nabata udi ndu nke Sodom na Gomora nochiri anya ya tupu ha abanye n'ebe agumakwukwo ndi e mere iji wakpo ndi ocha, ndi Kraist, na ezi akuko ihe mere eme America. Nwa amaala nke United States taa nke choru ighota usoro ikpe ziri ezi nke okwa abuo na-aga n'ihu mgbe nile, nke na-emezu ikpe ziri ezi na eziokwu a tubara n'okporo ama di ka e kwuru ya na Bible na Spirit of Prophecy, aghaghi ighota na onodu ndi di ugbu a na-aputa site n'olu agha e cheputara n'amuma ma kpachara anya, nke a na-akunye n'ime mmadu site n'afu mbu nke ndu ya site n'usoro agumakwukwo e haziri iji wetara mmadu niile n'okpuru njikwa nke ndi globalist elitist—ike dragon ahụ!

E nwere isiokwu ukwu ise n'ihe odide Ellen White; agumakwukwo, mmezighari ahụ ike, ibi ndu nke Onye Kraist, isiokwu nke Nnukwu Esemokwu, na nsopuru Chineke nke a na-eme n'uzo bara uru. Agumakwukwo bu otu n'ime isiokwu ukwu ise di na Mmuo nke Amuma, Ellen White burukwa onye amuma nke Akwukwo Nso n'otu oke ahụ ka onye amuma o bu e deputara n'Okwu Chineke. N'etiti ihe ndi ozo, nke a putara na ndu ya bu ihe atụ nke na maka otu nari puku iri anu na anu ahụ. Tupu onye obula echee na naani Kraist ka o ga-abu ihe atụ anyi; Poi na-ekwu:

N'ihu na o buru na unu nwere puku puku ndi nkuzi n'ime Kraist, ma unu enweghi otutu ndi nna: n'ihu na n'ime Kraist Jisos ka m muru unu site n'ozio. Ya mere ario m unu, burunu ndi na-eso m. 1 Ndi Korint 4:15, 16.

Di ka onye-amuma, Ellen White bu ihe atụ. O nwere naani otu oge Ellen White nabatara oru di ka onye otu boodu, ma oge ahụ bu n'oge e guzobere otu koleji nke nakweere ukpuru nke ezi agumakwukwo di ka e deputara ha di ka otu n'ime isiokwu ukwu ise nke ozi ya. Koleji ahụ di na Madison, Tennessee, no n'ime mpaghara obodo ukwu Nashville, Tennessee. O bughu naani na o kwetara ibu n'elu boodu ntala nke koleji Madison site n'afu 1904 ruo otu afu tupu onwu ya na 1915, kama o so kwa n'uzo di oke mkpa n'ihoro ala ebe e guzobere koleji ahụ. Nashville bu etiti usoro agumakwukwo Gris nke nyere aka igbochi ndi Juu inakwere Mesaja ha n'akuko ihe mere eme nke ndi Maccabees, ndi na-anochi anya Protestantizim dapuru n'ezi-okwukwe nke oge ndi anyi bi n'ime ha ugbu a. A kwara ahiri Maccabees nke oma n'akuko ihe mere eme zoro ezo nke amaokwu iri anu, na-anochi anya Protestantizim dapuru n'ezi-okwukwe nke a zuziri ugbu a n'uju site n'otu mkpuru ojoo ahụ nke agumakwukwo Gris, n'agbanyeghi na o bu udi nke oge a.

N'ogbo nke ato nke Adventism, ndi ndu ahụ juru Mmuo nke Amuma na 1888, horo inyefe usoro agumakwukwo ha n'aka nhazi nkwado-okwa nke uwa. Nashville na-anochite anya etiti ihe atụ nke ma ezi agumakwukwo ma agumakwukwo ugha. Onye amuma ahụ horo otu obodo ahụ nke uwa horo iji wulite agumakwukwo Gris di ka ebe nso ya, n'ihu na, n'adighi ka agumakwukwo Gris nke dabeere n'ikewa eziokwu n'ime isiokwu ndi a kporuru iche iche iji bibie ihe dum. Ezi

agumakwukwọ bụ ntọala bụ isi nke isiokwu anọ ndị ọzọ bụ isi nke Sister White: mmezigharị ahụike, nsopurụ Chineke nke omume, ibi ndụ nke Onye Kraịst, ma karịsịa isiokwu nke The Great Controversy.

Jizọs na-eji mmalite akọwa njedebere mgbe niile, ule ahụ dika n' Ogige Iden na-akọwa ule ụwa na-eche ihu ugbu a. Ule ahụ n'ogwugwu bụ otu ihe ahụ dika ule ọ bụla nke Akwukwọ Nso, n'ihia na Chineke anaghị agbanwe agbanwe mgbe ọ bụla. Ule nke Akwukwọ Nso bụ usoro ule nke nzokwu atọ nke na-emeputa igwè mmadụ abuo a na-egosiputa n'ogwugwu usoro ule ahụ. Mmụọ ozi mbụ na-egosiputa nzokwu atọ ahụ dika itụ egwu Chineke, inye Ya otuto, n'ihia na awa ule ikpe ahụ abiala. Nzokwu mbụ bụ iwu ahụ ka ha ghara iri mkpuru osisi ahụ nke osisi ihe omuma nke ezi na ihe ojoo. Ebe ọ na-enweghi egwu Chineke di mkpa, Iv dara ule nke osisi ahụ wee rie mkpuru ahụ a na-anochi anya ya dika ma ezi ma ihe ojoo. Egwu Chineke Adam nwere egbochighi ya ibanye n'nnupuisi nke osisi ahụ, e wee wetara ha abuo ikpe, dika ha gosiputara ndu na-enweghi onuno na-anogide adigide nke Idi Chineke.

Ule nke ubochi ikpezu na-amalite site n'ido aka na nti ka e rie mmuba nke omuma e kpughere site n'itoghe akara n'okpughe nke Jisọs Kraịst, obere oge tupu oge nnwale nke mmadụ eruo ogwugwu ya. Ma n'etiti ndi Adventist ma ọ bụ ndi nọ n'ezị Adventism, ule ahụ dabeere n'inabata ma ọ bụ n'iju mmuba nke "omuma" a toghere akara n'oge anyi. A na-anochi anya ule ahụ nke omuma site n'osisi ule nke ubi Iden, nke na-anochi anya omuma nke oma ma ọ bụ nke ojoo. E guzobere ma gosiputa ezi agumakwukwọ na Nashville, Tennessee n'afọ 1904, a kpokwara ma gosiputa agumakwukwọ ugha na Nashville n'afọ 1897, emesia wughachi ya dika ulo na-adigide adigide n'afọ 1920. N'ime ndu nwanyi amuma ahụ, e debere ezi agumakwukwọ n'ebe nsọ na Nashville, a deberekwa agumakwukwọ ugha n'ebe nsọ. Mgbe ọ nwusiri n'afọ 1915, e weghachiri agumakwukwọ ugha n'oru site n'iwughachi nke abuo na nke na-adigide adigide nke ulo nsọ Parthenon, e jukwa ezi agumakwukwọ site n'ime nkwekorita ya na ụwa nke ndi ndu aka Seventh-day Adventist nke Laodisia.

Aha otutu a na-akpo Nashville, "Athens nke Ndida," metutara ihoro ulo ahụ ka ọ buru isi etiti Ngosi Centennial nke 1897. E jiri otutu ulo ndi di na ngosi ahụ mee ihe n'usoro nke ulo ochie mbu. Otú ọ di, Parthenon bụ naani nke e meghariri kpomkwem dika nke mbu. Nashville nke taa, Tennessee, bụ onye a ma ama n'ihia egwu ya, ma tupu e nwee Ulo Ncheta Johnny Cash, Nashville bụ onye a ma ama n'ihia agumakwukwọ ya, ọ bughị ibu abu.

Ka ọ na-erule afọ ndi 1850, Nashville enwetalarị aha mgbakwunye nke "Athens nke Ndida" n'ihia na o hiwewori otutu ulo akwukwọ agumakwukwọ di elu; ọ bukwa obodo mbu n'uzoda Amerika guzobere usoro ulo akwukwọ oha. Ka nari afọ ahụ na-eru ngwucha, Nashville ga-ahụ ka Mahadum Fisk, Ulo Akwukwọ St. Cecilia, Ulo Akwukwọ Montgomery Bell, Ulo Akwukwọ Ogwu Meharry, Mahadum Belmont, na Mahadum Vanderbilt niile mepee onu uzọ ha. N'oge ahụ, a maara Nashville di ka otu n'ime obodo ndida kacha nuchara anucha ma gurụ akwukwọ nke oma, juputara n'aku na uba na omenala.

Ihe omimi nke ajo omume bụ ma aha ma omume n'Okwu nsọ e sitere n'ike mmuọ nsọ nye. Mmuọ nsọ na-akọwa Setan, na poopu, onye Sister White kporo "nri aka" Setan, di ka ihe omimi nke ajo

omume. Ma “ihe omimi nke ajo omume” na-akowakwa ngwakota nke eziokwu na njehie. Ogbọ anọ nke ndapụ n’ezi ofufe nke Joel kwekorọ n’ihe arụ anọ na-arịwanye elu nke Ezikiel isi nke asato. Ndi àmà abụọ ahụ kwekorọ na ụka anọ mbụ nke Mkpughe, ma ụka nke atọ na-anọchi anya nkwekorita nke Constantine, nke jikọtara Iso Uzo Kraist na ikpere arusi. Uka anọ mbụ ahụ kwekorọ n’akukọ ihe mere eme nke Izrel oge ochie, nke na-anọchi anya akukọ ihe mere eme nke Izrel nke oge a.

N’ogbọ nke atọ nke Izrel oge ochie, ndi eze Izrel jikoro onwe ha na mba ozo ndi a na-ekwesighi ka ewebata ha n’ime mmekorita ha na ndi nke Chineke. Ndaba yiri nke di n’etiti Izrel ochie nke nkiti na nzuko Kraist di ka e gosiputara ya n’akwukwo Mkpughe bu isiokwu amuma e deputara nke oma n’omumu ahụ e nyere aha ya, Habakkuk’s Tables. Joel na-eme ka ogbọ nke anọ na nke ikpezụ, ndi e “bipuru” n’ibu ndi Chineke hoputara di ka ndi ogbugba ndu ya, kweko na ndi okenye iri abuo na ise ahụ ndi na-ehulata onwe ha nye anyanwu n’ime aru aru anọ ahụ na-arịwanye elu di n’Ezikiel. Ogbọ nke anọ ahụ ebe e bipuru Seventh-day Adventism nke Laodisia ka ha na-ehulata onwe ha nye anyanwu n’oge iwu Sonde, na-adako na nzuko nke anọ nke Tajataira nke na-anochite ochichi ndi paapu ma n’afọ 538 ma o bu n’iwu Sonde nke na-abia n’oge na-adighi anya. Nzuko nke atọ nke Pegamos na-anochi anya “nkwekorita n’etiti ihe abuo” ma Izrel oge ochie na-ejikota onwe ya na alaeze ndi ogo mmuo, ma o bu Constantine na-agwakota ikpere arusi na Kraistianity, ma ndi àmà abuo ahụ na-agwa ogbọ nke atọ nke anu ohia nke uwa di na Mkpughe iri na atọ okwu.

Ogbọ anọ nke United States, ndi e n’etiti eziokwu ndi ozo jiri Ijpt tunyere n’uzo amuma n’oge igba ohu nke afọ 400/430, bu nke kwusiri mgbe Fero riri n’ime mmiri nke Oké Osimiri Uhie. Mmiri ndi ahụ kara akara njedebe nke mba ahụ a ga-ekpe ikpe mgbe Chineke wetara mgbaputa nye Izrel oge ochie site n’aka onye-amuma Moses. A na-ekpe United States ikpe n’oge ahụ nke ikpe na-eru ogwugwu n’elu nzuko Chineke, ya mere a ga-ariba ama na mmiri ahụ nke kwusiri ndu Fero bira n’elu Fero site n’ihapu ifufe owuwa anyanwu nke no na-ejide mmiri ahụ n’onodu ya mgbe Chineke na-anaputa ndi O hoputara. Ifufe owuwa anyanwu ahụ bu ahuhu nke atọ nke na-aku Iwu Ubochi Sonde mgbe ala oma jijiji nke Mkpughe iri na otu bjarutere.

Ogbọ nke na-ebute ogbọ nke anọ na nke ikpezụ nke mpi anu ohia nke uwa ka emezuru n’elu mpi Republican na nke Protestant abuo ahụ. Mmeghari ahụ nke mpi Republican, nke e mezuru n’ogbo nke atọ ya, mere n’oge gbara Agha Uwa Mbụ gburugburu, o kporokwa akara oge United States nyefere usoro akunauba ya n’aka ndi globalist nke Federal Reserve. N’otu oge ahukwa, Seventh-day Adventism nke Laodicea gbalisiri ike ka oru ogwugwo na agumakwukwo ya buru nke a “kwadoro” site n’ukpuru agumakwukwo na ogwugwo nke uwa. Di ka ngwaa, “ihe omimi nke ajo omume” na-anochi anya mmeghari Constantine na nke ndi eze Izrel oge ochie na ike nke uwa. Okwu e jiri site n’ike mmuo nsọ kowaa mmeghari ahụ bu “amalgamation,” dika e si kowaa ya na dikshonri nke oge Ellen White di ka; “igwakota ma o bu ijikota n’ime amalgam; igwakota onu.” Osi ihe omuma nke ezi ihe na ihe ojobu bu osisi nke amalgamation, osisi nke mmeghari. “Agha ikpezụ di ike,” bu nsogbu iwu ubochi Sonde, ma nk Wadebe Setan maka nsogbu ahụ bu “ihe omimi nke ajo omume,” nke na-agwakota amamihe mmadu na mkpughe Chineke.

“Setan ji nnoo ike n’ito atumatụ ya maka ogo ikpezụ di ike, mgbe mmadu niile ga-ahoro akuku ha...”

“Gee ntị n’olu dī iche iche, chọputa ike ndị ahụ nke na-achị n’ụwa. È nwere olu ekpere ọbụla? Ì na-ahụ ihe irịba ama ọbụla na-egosi na a na-amata Chineke? E nwere ndị nchụàjà, ọtụtụ n’ime ha; ma ha na-azọ n’okpuru ụkwụ ha iwu Jehova. Uwe ha e mere ka ọ dī unyi site n’ọbara nke mkpuru obi. Ìgwè mmadụ dī ukwu na-achuru ndị mmụọ ọjọọ àjà. Lezienụ anya, unu ndị na-atatu ụjọ n’etiti nrubeisi na nnupụisi. Lee n’echiche unu ìgwè mmadụ buru ibu ahụ ka ha na-efe ofufe n’ebe ichụàjà Setan nọ. Gee ntị n’abụ ahụ, n’asụsụ ahụ, nke a na-akpo agumakwukwọ dī elu. Ma gini ka Chineke na-ekwu na ọ bụ?—Ihe omimi nke ajọ omume.” Pamphlets, 004, 11.

N’agha ikpeazu ahụ mgbe “mmadụ niile ga-ahoro akukụ,” a na-emeghari ule nke Ogige Iden. Ule ahụ nke, na mbido, e kewapuru naanị ya nye osisi dī n’etiti ubi, a na-emeghari ya na njedebe, n’ụwa dum. Orụ Setan n’ikwadebe tupu ọgụ ikpeazu ahụ bụ “ihe omimi nke ajọ omume,” nke a kowara dika “agumakwukwọ dī elu!” A huru akara nke “agumakwukwọ dī elu” n’ala anu ohia nke ụwa n’obodo Nashville, Tennessee, “Athens nke Ndida,” ebe ulo nsọ Parthenon dī, n’itunyere ya na ezi agumakwukwọ nke Madison College nochiri anya otu mgbe na Nashville. A kpọturu okwu na-esonu sitere n’ike mmụọ nsọ n’uzọ ya niile na njedebe nke isiokwu a, ma e kwesiri ilebara isi ole na ole anya n’oge a.

“Onye ọ bula chorọ amamihe ka o jiri nlezianya chọputa ihe omimi nke ajọ omume nke na-aputa n’uzọ dī ukwu n’ime mmechi akukọ ihe mere eme nke ụwa a...”

“Ọ dighi uzọ etiti e si alaghachi na Paradais e weghachiri. Ozi e nyere mmadụ maka ubochi ikpeazu ndi a abughi ka e jikota ya na atumatu mmadụ cheputara...”

“Ndi ahụ Chineke weliri elu n’okwa dī elu nke ntukwasị obi puru isi n’ihè eluigwe chigharia gaa n’amamihe mmadụ.... Ndi niile ga-enwe agwa nke ga-eme ka ha buru ndi oru ibe Chineke ma nata otuto Chineke, ga-ekewapu onwe ha n’aka ndi iro Chineke, ma jigidesie eziokwu ahụ Kraist nyere Jon ka o nye ụwa.” Manuscript Releases, volume 18, 30–36.

“Ndi niile” ndi chorọ “amamihe” na-anochi anya mmadụ niile a na-ebubata n’ime usoro nnwale nke n’ikpeazu na-emeputa otu abuo nke ndi na-efe ofufe. “Ndi amamihe” bu ndi ahụ na-enweta “amamihe” ahụ dī mkpa. Usoro nnwale ahụ na-amalite mgbe a kpoghechara mkpughe nke Jisọs Kraist, kpomkwem tupu oge e mechie ohere ule mmadụ. Mmeghe ahụ na-amalite “mmuba nke ihe omuma.” Ndi a na-etinye n’ihu nnwale ahụ metutara mkpughe nke Jisọs Kraist ga-enweta “mmanu” nke ihe omuma amuma e debere ka o duzie, kwadebe, ma doo nsọ tupu ifufe owuwa anyanwu abia n’oge iwu Sonde. “Osisi ihe omuma nke ezi ihe na ihe ojoo” bu akara nke Achicha Eluigwe adigboroja ahụ nke a ga-eri ma ọ bụ ju.

Na Galili, n’ulo nzuko Kapanom, Jisọs tufuru otutu ndi na-eso Ya n’otu ihe merenu karja oge ọ bula ozọ n’ozi Ya. N’ebe ahụ, ule ahụ bu ma okwu amuma nke Kraist ha bu nke nkiti ma ọ bụ nke mmụọ; ndi dara ule ahụ, dara n’ezie—n’ihi na ha chefuru na mmadụ ga-adị ndu site n’okwu ọ bula nke si n’onu Chineke puta. Kraist ekwuputala nke oma na Ọ bụ Achicha e si n’eluigwe zite, ndi dara ule ahụ wee gwakota Eziokwu na amamihe mmadụ, nke ndi Grik nochiri anya ya.

Tupu Iv malite odida nke ubi ahụ, Kraist enyelari Adam na Iv iwu ka ha ghara iri mkpuru sitere n’osisi nke ima ezi ihe na ihe ojoo. Nke mbu n’ime nzokwu ato nke ozi oma ebighi ebi bu itu

egwu Chineke.

“Ka uche jide eziokwu ndi di ebube nke ukwu nke mkpughe, o gaghikwa enwe afọ ojuju iji ikike ya ruo oru n’isiokwu ndi na-enweghi isi; o ga-eji ihe aru ju akwukwo ndi na-adighi mma na nturundu efu ndi na-emebi omume nke ndi ntorobia taa. Ndi nwere mmekorita miri emi na ndi odee uri na ndi amamihe nke Bible, na ndi e ji omume di ebube nke ndi dike nke okwukwe kpalie mkpuru obi ha, ga-aputa n’ubi echiche ndi ahụ bara uba ka ha di ocha n’obi karja ma bulie elu n’uche karja ka ha ga-adi ma a si na ha tinyere onwe ha n’imu ndi odee a ma ama nke uwa, ma o bu n’itughari uche na ito otuto ihe omume nke ndi Fero na ndi Herod na ndi Siza nke uwa.”

“Ike nke ndi ntorobia ka ukwu no n’onodu ura, n’ihi na ha anaghi eme egwu Chineke ka o buru mmalite nke amamihe. Onyenwe anyi nyere Daniel amamihe na ihe omuma, n’ihi na o gaghi ekwe ka ike obula metuta ya n’uzo ga-egbochi ukpuru okpukpe ya. Ihe kpatara anyi ji nwee mmadu ole na ole nwere uche, ndi kwusiri ike, ma nwekwaa ezigbo uru siri ike, bu na ha na-eche na ha ga-achota idi ukwu mgbe ha kewapuru onwe ha n’eluigwe.” Messages to Young People, 255, 256.

Iv merusiri “egwu Chineke” ya. O kwesiri ima jijiji n’ihi okwu Chineke, nke bu otu agwa nke puku nari anọ na iri anọ na anọ ahụ. Egwu Chineke bu nke mbu n’ime ule ato, o na-amalitekwa mgbe a kpughere Okwu amuma ahụ, n’ikpeazu na-amiputa otu otu ndi amamihe na otu otu ndi nzuzu. Mmalite maka ndi e kpebiri ka ha buru ndi amamihe bu ima jijiji n’Okwu Chineke. Iv emeghi nke a, ma mgbe e chere ya ihu n’usoro nke abuo nke usoro ule ahụ, o nweghi ike inye Chineke otuto, e wee chee ya ihu n’oge ikpe ahụ ebe o gosiputara igba oto nke Laodisia.

“Ndi niile choro imezu agwa Onye Kraist ga-ebu yoke nke Kraist. O buru na ha choro inodu onu n’ebe ndi di n’eluigwe n’ime Kraist Jizos, ha ga-amuta n’aka Ya mgbe ha ka no n’uwa a. Kraist emeghi ihe na-ato Onwe Ya ufo. Ndu Ya dum bu mmepe nke obioma di ocha, nke na-adighi achọ onwe ya. O were odidi mmadu iji gosi uwa dara ada, Setan na ulo nzuko ya, eluigwe na uwa ya niile, na uwa ndi ahụ na-adabeghi ada, na odidi mmadu, mgbe ejikoro ya na odidi Chineke Ya, nwere ike igho nke na-erube isi kpamkpam n’iwu Chineke. Onye o bua kwesiri iju, ‘Gini ka m ga-eme ka a zoputa m?’ Chineke choro obi di umeala n’obi, nke a kurisiri akuri, nke na-ama jijiji n’okwu Ya. O bu naani n’elu ebe ichuaja nke Chineke ka anyi puru inata owa oku nke eluigwe, nke, mgbe a natara ya, ga-enye anyi echiche zuru oke banyere enweghi ike anyi, ma kpugheere anyi ugwu na ebube nke Kraist. Mgbe a huru nke a, Chineke na-etinye anyi n’okpuru nduzi nke Mmuo Nso, o ga-edukwa anyi n’eziokwu nile.” Bible Echo, July 20, 1896.

Ngwakota nke eziokwu na njehie bu oru Setan, nke a na-akowaputa di ka ihe omimi nke ajo omume. Edebere nkwekorita nkweko nke mmadu nile n’ime mmeghari ikpeazu nke ikpe nyocha n’ulo nso Parthenon di na Nashville, Tennessee.

“O bughu ihe amamihe di na ya iziga ndi ntorobia anyi n’ulo akwukwo mahadum ebe ha na-etinye oge ha n’inweta omuma nke asusu Greek na Latin, ebe n’otu oge ahụ a na-ejuputa isi na obi ha n’echiche ndi odeakwukwo na-ekweghi na Chineke, bu ndi ha na-amu iji nwee ike imata asusu ndi a nke oma. Ha na-enweta udi omuma nke na-adighi mkpa ma oli, ma o bu

kwekọọ na nkuzi nke Onye Ozizi Ukwu ahụ. N'ozuzu, ndị e zụlitere n'uzọ a na-enwe nnọọ ntụkwasi obi n'ebe onwe ha nọ. Ha na-eche na ha eruola n'ogo kachasi elu nke agumakwukwo di elu, ma na-eme onwe ha n'uzọ nganga, di ka a ga-asị na ha abughizi ndi na-amu ihe. E mebiela ha maka ozi Chineke. Oge, akunuba, na omumu ihe nke otutu mmadu tinyeworo n'inweta agumakwukwo nke na-abaghi uru nke ukwu n'ezie nlele, kwesiri ibu na e ji ya nweta agumakwukwo nke ga-eme ka ha buru ndi nwoke na ndi inyom zuru oke n'akuku niile, ndi a kwadebere nke oma maka ndu bara uru n'omume. Udi agumakwukwo di otu a ga-abu ihe kachasi onu ahia nye ha.

“Gini ka umakwukwo na-eburu soro ha mgbe ha si n'uloakwukwo anyi puo? Ebee ka ha na-aga? Gini ka ha ga-eme? Ha nwere ihe omuma nke ga-eme ka ha nwee ike ikuziri ndi ozo? A zulitela ha ka ha buru nna na nne ndi maara ihe? Ha puru iguzo n'isi ezinaulo di ka ndi nkuzi nwere amamihe? N'ime ndu ulo ha, ha puru ikuziri umu ha otu a na nke ha ga-abu ezinaulo nke Chineke puru ilekwasi anya n'onu, n'ihu na o bu ihe nnochianya nke ezinaulo di n'elugwe? Ha anatawo naani agumakwukwo ahụ nke a puru n'ezie ikpo 'agumakwukwo di elu'?”

“Gini bu agumakwukwo di elu? A pughi ikpo agumakwukwo o bu la agumakwukwo di elu ma o buru na o naghị ebu myirita nke elugwe, ma o buru na o naghị edu umu okorobia na umu agboghọ ka ha yie Kraist, ma mee ka ha buru ndi kwekoro iguzo n'isi ezinulo ha n'onodu Chineke. O buru na, n'oge ndu ya n'ulo akwukwo, otu nwa okorobia enwetaghị omuma nke Gris na Latin na echiche ndi di n'oru ndi odeakwukwo na-ekweghi na Chineke, o naghị efunahu nnukwu ihe. O buru na Jizos Kraist ahuru udi agumakwukwo a di ka ihe di mkpa, o gaghiara enye ya ndi na-eso uzọ ya, ndi o na-akuziri ime oru kasi ukwu e nyefuru mmadu anahu o bu la, ka ha nochite anya ya n'ua? Kama nke ahụ, o tinyere eziokwu di nsọ n'aka ha, ka e nye ya uwa n'idi mfe ya.”

“E nwere oge a na-achọ ndi okà mmuta Grik na Latin. Ufodu ga-amu asusu ndi a. Nke a di mma. Ma o bughị mmadu nile, o bughikwa otutu, kwesiri imu ha. Ndi na-eche na omuma asusu Grik na Latin di oke mkpa iji nweta agumakwukwo di elu, apughi ihu ihe di n'ihu n'ebe di anya. Ozokwa, o bughikwa ihe di mkpa ka mmadu mata ihe omimi nke ihe ndi mmadu nke uwa na-akpo sayensi, ka o wee banye n'alaeze Chineke. O bu Setan na-eju uche mmadu sophistry na odinala, nke na-ewepu ezi agumakwukwo di elu, nke ga-alakwa n'iyi ya na onye na-amu ya.”

“Ndi natara agumakwukwo ugha anaghị ele anya n'elugwe. Ha enweghi ike ihu Onye ahụ bu Ezi Ihe, 'nke na-enye mmadu o bu la na-abia n'ua ihe.' Ha na-ele eziokwu ebighi ebi anya di ka ndo efu, na-akpo obere ihe di ka atom uwa, ma na-akpokwa uwa atom. Banyere otutu ndi natara ihe a na-akpo agumakwukwo di elu, Chineke na-ekwuputa, 'A tukwara gi n'akpirikpa, wee choputa na i dara n'ogo,'—na-efu n'ihe omuma nke oru bara uru, na-efu n'ihe omuma nke otu e si eji oge mee ihe kacha mma, na-efu n'ihe omuma nke otu e si aru oru maka Jizos.”
Review and Herald, August 17, 1897.

Ido aka na nti nke bol-oku Nashville abughi banyere obodo e horo n'enweghi isi; o bu ikpe ziri ezi e wetara ozugbo n'ahu Ndi Adventist Ubochi nke Asaa, United States, na uwa. Bol-oku Nashville na-anochi anya agwa di iche iche nye ngalaba di iche iche nke Adventism, anu ohia nke

uwa, na uwa. Ból-òkú Nashville bú ikpe Chineke n'elu agumakwukwò ugha, nke e jiri osisi ìma ezi na ihe ojoyò mee ihe nnòchianya ya.

Anyị ga-aga n'ihu na omumụ a n'isiokwu na-esonụ.

“N'ụdị ihe oyiyi dī iche iche ka Onyenwe anyị Jisọs jiri gosi Jón àgwà ojoyò na mmetụta aghughò nke ndị ahụ a ma ama n'ìkpagbu ndị nke Chineke. Onye ọ bụla kwesiri amamihe ịjị nlezianya chọputa ihe omimi nke ajoyò omume nke na-egosi onwe ya nke ukwu n'ime mmechi nke akukò ihe mere eme nke uwa a. Ngosi Chineke banyere ọrụ ndị jọgburu onwe ha nke ndị bi n'okpuru ọchịchị nke ike na-achị uwa, bụ ndị na-ejikọta onwe ha n'ime ọgbakọ nzuzo na njikọ aka dī iche iche, n'enyeghị iwu Chineke nsọpuru, kwesiri ime ka ndị nke nwere ihè nke eziokwu zere ihe ojoyò ndị a niile. Karịa akari ka ndị niile na-ekpe okpukpe ugha n'ụwa ga-egosiputa arụ ojoyò ha; n'ihu na e nwere naanị òtù abụọ, ndị na-edebe iwu Chineke na ndị na-ebuso iwu nsọ nke Chineke agha...”

“Onye-nwe-anyị kowara nke ọma iro dī n'etiti mkpuru nwanị na agwọ. ‘M’ ga-etinye iro n'etiti gị na nwanị ahụ, na n'etiti mkpuru gị na mkpuru ya; ọ ga-azọpịa isi gị, ma ị ga-ata ikiri ukwu ya.’ ‘Ọ gwakwara Adam si, N'ihu na i gere ntị n'olu nwunye gị, wee rie mkpuru osisi sitere n'osisi ahụ nke m nyere gị iwu, si, Eri! ya: a bụrụ ala ọnụ n'ihu gị; n'ihu mwute ka ị ga-eri ihe si na ya pụta ụbọchị nile nke ndụ gị; ogwu na uke ka ọ ga-emeputara gị; ị ga-erikwa ahịhịa nke ubi; n'osusọ nke ihu gị ka ị ga-eri achicha, ruo mgbe ị ga-alaghachi n'ala; n'ihu na e si na ya kpoputa gị: n'ihu na ị bụ uzuzu, ọ bụkwa n'uzuzu ka ị ga-alaghachi.’”

“Site n'igbaso ụzọ nke ya, site n'ime omume kwekọrọ n'ónwunwa Setan ma bụrụkwa ndị megidere uche Chineke a maara, mmadụ gbaliri n'efu ibuli onwe ya elu ma gozie onwe ya. N'uzọ dī otu a ka o si nweta ihe omuma sitere n'ahumahu banyere nnupụisi megide iwu Chineke. N'uzọ dī otu a ka ọ matara ezi ihe na ihe ojoyò; n'uzọ dī otu a ka o si tufuo ikwesi ntukwasị obi ya na iguzosi ike n'ihu nye Chineke, meghekwa ụzọ ka ajoyò omume na ahụhụ sọfuo n'ezinulo mmadụ dum. Ole ndị taa na-eme otu nnwale ahụ! Olee mgbe mmadụ ga-amuta na naanị ụzọ maka nchekwa ya bụ site n'inwe ntukwasị obi zuru ezu n'okwu a, ‘otu a ka Onyenwe anyị kwuru?’”

“Setan na-achọ itinye n'ime umụ Chineke ihe omimi nke ya site n'uzọ mmadụ. Ọ na-achọ ka a nabata ya dika Chineke, ma ọ bụ ọbuna ka e debe ya n'elu Chineke.

“N'igbanwe Ụbọchị Izu Ike ka ọ bụrụ ụbọchị mbụ nke izu, ọ na-eduba mmadụ ka ha ghara ikwere n'okwuputa nile nke Chineke, ma si otu a were ụzọ na atumatụ nke onwe ha dī ka ihe ndị yiri ka ha maara ihe nke ukwu n'anya nke onwe ha na n'uche ikpe ha gbago agbago. Site n'amuma mmadụ, ọ na-eduba mmadụ ka ha were iwu ndị Chineke kwuputara dī ka ndị nwere ike na ike dī nta karịa omenala mmadụ, ma were ihapụ ntakiri n'Iwu ahụ nke na-adị mgbe niile nsọ, na ezi omume, na ọma, dī ka ihe na-enweghị nnukwu ihe ọ putara. Ọ na-ahụ na, site n'uzọ a igbochi ngwá ọrụ mmadụ ka ha ghara ịga ije dika umụ na-erube isi n'udo na Chineke, ọ puru igbochi mmezu nke ọrụ Chineke n'ụwa anyị.”

“Ma aghughò niile Setan na ndị ọrụ mmadụ na-emekọrịta, ndị guzo n'ónọdụ ọrụ dī arọ, kwesikwara ịtụ egwu ha ma zere ha ugbo a mgbe a nwalechara nnwale nke mmehie, dika o siri dī n'ihu gbasara nne na nna anyị mbụ. A gwara m ka m kwuo na ndị ikom e debere n'ónọdụ

ibu ọrụ n'ọrụ Chineke etuleela oke ikike ha nwere ichi ndi ozo. Onodu mmadu no adighi agbanwe agwa ya. Ufodu egosila ka ha na-eche na ha ga-akpuputara uka di iche iche na ebe a na-agwo oria uzo, nakwa na a gaghị aju ikpe ha. Ka ha muta n'aka Jisos n'ukwu o bula ha na-eje. O ga-aburiri isi ikike nye mmadu o bula.

“Onye ahụ nke na-abukari Onye Nkuzi anyi na-asi, ‘Lee ka o si sie mmadu ike ije n'obi umeala n'ihu Chineke ya, n'ime mmuo nchehari na-anara uzo Chineke ma na-aju aro Setan nke yiri ka ha na-eweta nnukwu uru nke uwa a.’ Mmetuta nke mmadu isi n'uzo nke ya jee kama iguzosi ike n'elu ntola siri ike ahụ nke naani Chineke toro, emeela ugboro ugboro. Iju ije n'uzo kwu oto ndi Chineke gosiri ga-eweta ha n'ogba aghara, o gaghikwa akuziri amamihe ndi ozo ndi na-enwe otu nnwale na onwunwa ahụ. Olee mgbe ka mmadu ga-amuta na Chineke bu Chineke, o bughikwa mmadu ka O gbanwee?”

“Ufodu ndi hapuru uzo ziri ezi anowo n'oria oku na-adigide adigide nke ijide oru ndi Chineke etinyeghi n'aka ha. Chineke na-akpo onye ozi-oma o bula na dokita o bula ka ha debe idi mfe nke eziokwu ahụ. Okpara Chineke, onye e kpughere ma n'Agba Ochie ma n'Agba Oheru, bu Onye Nzoputa nke uwa anyi taa. N'aka Ya ka onye ozi ahuike na-eje ozi n'oru mgbasaa ozi-oma o bula ga-enweta ozuzu ya. O buru na o gaghị ekwapu onwe ya n'aka onye-isi nke ike nke ikuku, o ga-eduhie mkpuru obi ndi nwere ntukwasị obi n'ebe o no. Ka mmadu niile kpachara anya n'ebe ndi mmadu no bu ndi e zulitere ma buliekwa elu nke na ndi nkiti apughi ighota atumatu ha.”

“Izu aghughu nke mmehie kariri nghota na-enweghi nsotu. Odachi o bula, ahuhu o bula na onwu, bu ihe ama o bughị naani nke ike ajo omume kama kwa nke eziokwu nke Chineke di ndu. Ebe mmadu amarala eziokwu ahụ, okwu nke Chineke di ndu, nke na-adigide ruo mgbe ebighi ebi, nke site n'irube isi na-enye ndu, adighi ike mmadu n'idabere n'amamihe aghughu Setan bu ihe itunanya nke ukwu. Ndi niile Chineke ziri ezi na-akuzi na-amata Kraist dika Okpara Ya. Ndi niile na-ekweghi nkwaputa Chineke a maara nke oma na-egosi otuto nke mmehie, ha anaghị arukwa oru n'akuku ndu na anwughi anwu ndi a mere ka ha puta ihè site n'ido nsò zuru okè nke eziokwu ahụ. O gwula ma ha emee mgbanwe n'agwa, n'okwu, na n'mmo, mkpuru obi ga-ala n'iyi.”

“O dighi uzo etiti ga-eduga n'Ihe Paradais e weghachiri. Ozi e nyere mmadu maka ubochi ndi ikpezu a abughi ka e jikota ya na ihe omumu uche mmadu cheputara. Anyi ekwesighi idabere n'amuma ndi okaiwu nke uwa a. Anyi aghaghị ibu ndi di umeala n'obi na ndi ekpere, ghara ime omume dika ndi ahụ ndi oru Setan mere ka ha buru ndi isi.

“Otutu nwere okwukwe, ma o bughị okwukwe ahụ nke na-arụ oru site n'ihunanya ma na-eme ka mkpuru obi di ocha. Okwukwe na-azoputa abughi naani nkwenye efu na eziokwu. ‘Ndi mmuo ojo kwa na-ekwere, ma na-ama jijiji.’ Mmuo nsò sitere n'aka Chineke na-enye mmadu okwukwe nke bu ike na-akpalite mmadu, nke na-akpu agwa, ma na-eduba mmadu n'okwa di elu karja naani omume odinala. Okwu, omume, na mmuo ga-agba ama banyere eziokwu ahụ na anyi bu ndi na-eso Kraist.”

“Ihè, bú ukà na ngozi kachasi nke Chineke nyeworo abughi ihe nchebe megide mmehie na ndapu n'okwukwe n'ubochi ikpezu ndi a. Ndi Chineke buliri elu n'onodu di elu nke ntukwasị

obi nwere ike isi n'ihè nke eluigwe chigharia gaa n'amamihe mmadụ. Mgbe ahụ ihè ha ga-aghọ ọchịchiri, ike na ikike e nyefere ha site n'aka Chineke ga-aghọ ọnyà, àgwà ha ga-aghọ ihe na-akpasu Chineke iwe. A gaghị akwa Chineke emo. Ihapụ Ya esoworị, ma ga na-eso kwa, nsonaazụ ya doro anya. Ime omume ndị na-atọghị Chineke ụtọ ga-eduga, ma ọ bụrụ na a chegharighị n'ezie n'ime ha ma hapụ ha kpamkpam, kama ichọ izi ezi ha, onye na-eme ihe ọjọọ nzoụkwụ site na nzoụkwụ n'ime nduhie ruo mgbe a ga-eme ọtụtụ mmehie n'enweghị ntaramahụhụ. Ndị niile ga-achọ inwe àgwà nke ga-eme ka ha bụrụ ndị ha na Chineke na-arụkọ ọrụ ma nata otuto Chineke, aghaghị ikewapụ onwe ha n'ebe ndị iro Chineke nọ, ma jigidesie eziokwu ahụ ike nke Kraịst nyere Jọn ka o nye ụwa.” Manuscript Releases, volume 18, 30–36.